

A gyermek erkölcsi életmegnyilvánulásaira legnagyobb hatással van a szülők életmódja. Innen meríti a gyermek első önálló cselekedeteit és egyéniségének alapját a szülői környezet adja.

A bűnöző társadalom kifejlődését csak azon úton-módon tudjuk megmenteni, hogyha a társadalom és az iskola elejét veszi mindazoknak a körülményeknek, melyek a romlást előidéznek. A régi pedagógiai rendszerrel pedig azt nem lehet véghezvinni. Nemes Lipót itt szép tervet föl: „elkészíteni az antiszociális, züllött milióban élő gyermek fejlődésánát és ennek alapján kidolgozni a megfelelő pedagógiát.”

Annak ellenére, hogy az állami gyermekvédő egyesületek, ligák, szövetségek küzdenek azért, hogy züllött környezetben ne éljenek gyermekek: a bűnöző gyermekek száma mégis nap-nap után szaporodik.

Hogy e szomorú helyzetet megelőzzük, elejét kell vennünk a züllés kifejlődésének. Külön épületeket kellene erre a célra létesíteni, mert vannak szülők, akiknek kezéből és környezetéből ki kell szakítani a gyermeket, hogy a jövő számára megmentjük. A szülőknél pedig csakis a gazdasági alapok megreformálásával juthatunk eredményekhez. A kereseti lehetőségek és a normális munkabér az erkölcsös életnek az első és legfontosabb feltétele.

Mert a „társadalom megjavításának legfőbb eszköze a normális életviszonyok megteremtése és az idejében megkezdett helyes nevelés”.

Egy nagy életbelendülést jelentenek e sorok, melyek még csírázásában akarják ápolni, megóvni a gyöngye vetést, hogy idővel a jövőt erősítő, éltető emberi erő, sápadt, égig nyúló giz-gazokból is virágot teremjen.

Lévay Endre

Kritika és a közönség

Mindenkinek, aki a nyilvánosság elé viszi tudását, művészetét, számolnia kell az általános bírálattal. A nyilvánosságra lépés mindenkor a közönség előtti hatás-keresésért történik, különböző indítékok alapján. A szereplő lelkének át kell alakulnia. Ezer és ezer szem figyel, fül hallgat s a szereplő minden mozdulatának, minden művészi sejtetésének a közönség lelkébe kell beférkőznie. Nyilvánosság-előtti szereplésre csak az hivatott, aki tudásban, illetve művészetben az átlagon felüli fokot elérte.

Az átlagon feüli fok, . . . az nagyon tárg fogalom. Ezért ezt két csoportba osztjuk: az egyik csoportba tartoznak azok, akiknél a veleszületett képességek teljes kiműveléssel párosulnak, míg másutt a tehetség vagy kiművelés hiányzik. Az előbbieket a művészek, az utóbbiak a dilettánsok.

A művészek produkciói az átlagemberre nézve megközelíthetetlenek, bár

sokszor a dilettánsok is túlelmezhetnek az átlagon. Ezt tapasztalhatjuk az autódidaktáknál, akiknél láthatunk tehetséget, de a megfelelő kiképzés hiányzik belőlük. Tehetség nélküli „szorgalmasok” szintén felülelmezhetnek az átlagon, de legtöbbször abba a túlkapasba esnek, hogy képességeiket nagyon is meghaladó produkciókkal próbálkoznak. A hiúságnak és a népszerűség hajhászásának e szánalmas kiélése meddő erőlködés marad.

A dilettánsok legtöbbje tudatában van fogyatékoságainak s munkálkodásaik csak akkor bírnának értékkel, ha a „kaszakodást” mellőznék. Több megfontoltsággal és önkritikával bizonyára elfogadható teljesítményt nyújtanának.

A teljesítmények értékét, tartalmasságát a kritika dönti el. A kritikának három formáját kell megkülönböztetnünk: a szakértő, a sajtó és közönség bírálatát. Kétségtelen, hogy legmervadóbb s egyuttal legkönyörtelenebb kritikát a hoz-

záértők nyilvánítják, míg a sajtó különböző szempontokat figyelembevéve mond bírálatot. Miután e szempontok részletezésével tulmennék a tanulmány keretein, csupán kettővel foglalkozunk, amelyeknek a legtöbb kritikus túlzott fontosságot tulajdonít, nagyon ritkán megfelelően alkalmazva. Az egyik: minél kiméletlenebb és szigorubb bírálatot beállítani, hogy ezáltal fokozódjék a munkakedv, — vagy — szép hangzatos bírálatot írni, nehogy elveszítse a munkakedvét. Ezeknek a szempontoknak tulságos figyelembevétele a kritikust sokszor tulásba, gyakran még igazságtalanságba is sodorja.

A kritikusnak arányosan kellene bírálnia a hivatottak és dilettánsok teljesítményeit, különben mindkettőt egyenrangusítaná ugy a művészet, mint a művészek hátrányára.

Az arányosan tárgyilagos bírálat már a közönség helyes tájékoztatása érdekében is nagyfontossága, mert a közönség laikus rétege leginkább a sajtó-bírálatra támaszkodik.

A sajtóra ebből a szempontból kétszeres feladat hárul: egyrészt közönséget kell nevelnie, másrészt a művészeknek és művészetnek az útját kell egyengetnie. Ebből következik, hogy a hozzáértő kritikusnak kötelessége minden esetben, — kivétel nélkül — tárgyilagosságnak maradni. Semmi szükség nincsen hasábokra kent udvarlásokra, illetve a tények, — akár jóhiszemű — ellenkező beállítására, mert tartós sikert ilyen módszerrel nem lehet aratni.

Hogy mennyire fontos a kritikus elfogulatlan bírálatja úgy a művészetre, mint a közönségre nézve, azt a művészetek, a művészek fejlődése és a közönség műértésének kialakulása bizonyítja legjobban. A művészetek kifejlődésére pedig elsősorban van döntő szerepe a közönség érdeklődésének: ezt kell tehát ápolnunk és nevelnünk, hogy termékeny művészetünk életerős és fejlődésképes legyen.

Krombholz Károly

Szemelvények

Az új egyetemista nemzedék megindulásakor nem szabad figyelmen kívül hagyniok az egyesületi élet fontosságát további fejlődésük érdekében. A kisebbségi új magyar társadalomnak csak akkor lehetnek felkészült harcosai, hogyha már egyetemi pályájuk kezdetén szervesen bekapcsolódnak az egyesületek közösségébe és ilymódon helyesen ismerik meg kisebbségi életsorsunk követelményeit. Mivel egész munkásságunk az úttörésnek és az útmutatásnak a jegyében megy, felhívjuk életbeinduló fiataljainkat, hogy haladéktalanul iratkozzanak be egyetemi egyesületeinkbe!

A jugoszláviai magyar tanítóképző ezévben szépszámu elsőéves növendéket vett fel.

A legnehezebb körülmények között iparkodik a magyar társadalmunk áldozatkész rétege, hogy a fiatalok létfenntartását és a képző továbbműködését kiesszközölje. E küzdelmes harcot figyelve, nagy reménnyel várjuk új tanítónemzedékünket, akik a nehéz tanulási években már megédzve, kinn az életben majd nagyobb lendületű érzésekkel és körültekintéssel fogják gondozni gyermekeink nevelésügyét.

A. A.

Felelős szerkesztő és kiadó LÉVAY ENDRE
Szerkesztőség és kiadóhivatal SUBOTICA, Sienkievičeva ulica 23.
A kéziratokért nem felelünk és azokat vissza nem adjuk.

A „Híd” csekkszámhája: 58.297
